

اشتغال؛ قلب تپنده کار شایسته

اشاره:

گزارشی از برگزاری همایش ملی کار شایسته

تدوین و اجرای سند کار شایسته که توسعه پایدار کشورها را به همراه دارد، براساس قانون برنامه پنجم و سیاست‌های سازمان بین‌المللی کار توسط وزارت کار تدوین شده است. اولین همایش ملی با همین عنوان با حضور وزیر کار و امور اجتماعی، مسئولان، دست‌اندرکاران بخش دولتی و خصوصی برگزار شد و منشور این همایش به امضاء نمایندگان گروه‌های دولت، کارفرما و کارگر رسید.

کار شایسته به خواسته‌های افراد در زندگی کاری آنها اطلاق می‌شود. خواسته‌هایی همچون فرصت‌های شغلی، درآمد، پیشرفت فردی، عدالت و برابری جنسی (در امکان دستیابی به کار). کار شایسته، بازتاب نگرانی دولت‌ها و کارگرانی است که در تعامل باهم، خصوصیت منحصر به فرد این مقوله را برای سازمان جهانی کار فراهم می‌سازند. کار شایسته ۴ هدف استراتژیک را پیگیری می‌کند؛ اصول و حقوق بنیادین کار، برخورداری از فرصت‌های شغلی و درآمد، حمایت و امنیت اجتماعی و گفت‌وگوهای اجتماعی و سه جانبه (تشکل‌های کارگری و کارفرمایی)

این اهداف، تمامی کارگران زن و مرد، افراد حقوق‌بگیر و افرادی را در برمی‌گیرد که برای خود کار می‌کنند. سازمان بین‌المللی کار، تلاش می‌کند تا روش‌های مبتنی بر کار شایسته را به سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی (دولت‌ها) تعمیم دهد. کار شایسته، محور مرکزی تلاش‌ها برای از بین بردن فقر و وسیله‌ای برای پیشرفت برابر و پایدار است.

براساس تعریف سازمان بین‌المللی کار، کار شایسته شامل فرصت‌هایی برای دستیابی به مشاغل با درآمد کافی، محیط کار ایمن، حمایت اجتماعی از کارگران و خانواده‌های آنان، ایجاد چشم‌انداز روشن در افق پیشرفت شخصی (شغلی)، و امکان ایجاد ائتلاف‌های اجتماعی، اتحادیه‌ها و سندیکاها است و دولت‌ها از طریق سیاست‌های صنعتی و اقتصادی کار شایسته خلق و به توسعه این فرصت‌ها کمک می‌کنند.

سند بالادستی و ثمره خون شهیدان کشور است. وی در عین حال اذعان داشت: در قانون کار به آزادی انتخاب شغل، تأمین اجتماعی و دوری از استثمار و بهره‌وری به صراحت بیان شده است و کار در نظام ما جلوه‌ای از حق تعالی و تلاش در جهت بقای انسان است به عبارتی موجودیت و هستی انسان به کار بستگی دارد.

وی تصریح کرد: تئوری‌های مختلفی در خصوص روابط کار در کشور از جمله تئوری همزیستی، تعارض، کنش اجتماعی و اختلاف طبقاتی وجود دارد که اغلب این دیدگاه‌ها تعارضی است، ولی در اسلام دیدگاه‌های متفاوت‌تری وجود دارد. این تئوری‌ها در دنیا به ۳ دسته دیدگاه‌های تخصصی و

مدل کار شایسته باید بومی و متناسب با فرهنگ کشور باشد

دکتر محمدرضا سپهری - رییس موسسه کار و تأمین اجتماعی و دبیر همایش - عنوان داشت: کار شایسته، نیازمند نگاهی انتزاعی و درصدد ایجاد فضایی برای حرکت تصمیم‌گیران است نه نقطه‌ای که باید به آن رسید.

وی تصریح کرد: کشور ما در دهه چهارم انقلاب اسلامی برای رسیدن به اهداف چشم‌انداز رویکرد عدالت اجتماعی را برگزیده و در فرآیند پیشرفت کشور هدف، تعالی معنوی و مادی انسان است.

رییس موسسه کار و تأمین اجتماعی تصریح کرد: مولفه‌های مادی و معنوی در قانون جمهوری اسلامی به عنوان

اجتماعی، پیش از ورود به کار شایسته باید متعهد به مواردی باشیم و بدانیم که کار شایسته چه منافعی را برای کشور فراهم می‌کند، بعضی به کار شایسته به صورت انتزاعی نگاه می‌کنند.

وی تأکید کرد: این همایش درصد فراهم آوردن فضایی برای حرکت تصمیم گیران است نه نقطه‌ای که باید به آن رسید. ضمن این که ما برای ایجاد هم‌افزایی میان جامعه کار و تولید نیازمند این هستیم که جایگاه کارگر، کارفرما و دولت را تعیین کرده لذا مدل کار شایسته باید بومی و متناسب با فرهنگ کشور باشد. برای رسیدن به این اهداف باید ابتدا از نهاد خانواده شروع کرده و برای ساماندهی و ارتقای فرهنگ کار همه کارهایمان براساس حمایت از خانواده باشد.

رییس موسسه کار و تأمین اجتماعی یادآور شد: در همایش ملی کار شایسته، منافع همه ذی‌نفعان باید تأمین شود و کارگر، کارفرما و دولت شریکی را برای حاصل شدن منافعشان فراهم کنند. واقعیت این است که مسئولان و نمایندگان مجلس درگیر اشتغال در کشورند برای اینکه فضای تصمیم‌گیری را روشن کنند و بدانند که ذی‌نفعان در آن شرکت کرده و کارگروه‌های تخصصی پیش از همایش شکل گرفتند.

وی در پایان عنوان داشت: همایش ملی، نماد این مسأله است که به محض ابلاغ قانون کارگران و کارفرمایان آمادگی خود را برای حمایت از آن بیان کنند و بر این اساس ما نیازمند فضایی برای نشان دادن الگوها به جوانان برای ارتقای بهره‌وری در کشور هستیم.

توسعه سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال پایدار در کشور

دکتر عبدالرضا شیخ‌الاسلامی - وزیر کار و امور اجتماعی و رییس همایش - بیان داشت: توجه به مهاجرت معکوس از شهر به روستا به واسطه ایجاد ظرفیت‌های کار و اشتغال در روستاها، توسعه زیر ساخت‌های کشور برای افزایش رفاه عمومی و زمینه‌سازی برای سرمایه‌گذاری و توسعه اشتغال در دستور کار این وزارتخانه قرار دارد.

وی ضمن اشاره به اهتمام وزارت کار در برگزاری منظم این قبیل همایش‌ها گفت: در تعاملات اجتماعی همه افراد باید در حالت برنده- برنده باشند و این

تضادی، "دیدگاه‌های مبنی بر رقابت" و "دیدگاه‌های مبنی بر تفاهم و همکاری" تقسیم می‌شوند.

رییس موسسه کار و تأمین اجتماعی در توضیح این ۳ دیدگاه گفت: در دیدگاه‌های تخصصی و تضادی هیچ برنده‌ای در طرفین کار وجود ندارد به عبارتی نه کارگر نه کارفرما و نه دولت در شرایط کاری برنده نمی‌شوند. همچنین در دیدگاه‌هایی که بر مبنای رقابت است سود یکی زیان دیگری است ولی در دسته سوم یعنی دیدگاه بر اساس تفاهم و همکاری هردو طرف در یک معامله پیروز هستند به عبارتی همه ذی‌نفعان در جایگاه خود قرار گرفته و به دنبال نفع خود هستند.

این مقام مسئول به برگزاری همایش کار شایسته نیز پرداخت و گفت: همایش ملی کار شایسته با سایر همایش‌ها متفاوت است زیرا یک نهاد اجتماعی سه جانبه برای گفت‌وگوهای اجتماعی میان کارگر، کارفرما و دولت است، لذا ساختاری سه جانبه دارد و افراد حاضر در آن ممکن است با دیدگاه‌های متفاوت درباره موضوعات شرکت کرده‌اند. همچنین در این همایش دولت و شرکای اجتماعی آن متفاوت با سایر همایش‌ها می‌اندیشند و این همایش در جهت تحکیم ۳ جانبه‌گرایی هم فکری و بهره‌مندی از فکر جمعی و وجه مشترک در آن که نقش دولت را روشن‌تر می‌کند؛ در حال برگزاری است.

وی با بیان این که، گروه‌های سه‌گانه باید جامعیت نمایندگی داشته باشد یعنی منتخب گروه‌های خود باشد و مجهز به دانایی و بصیرت بوده یعنی کسی که در گفت‌وگوی سه جانبه شرکت می‌کند باید از بصیرت لازم برخوردار باشد؛ خاطر نشان ساخت: حاضران در این همایش باید پذیرش منطقی و لوازم گفت‌وگو در آن را بپذیرند به عبارتی افراد برای رسیدن به تفاهم منطقی گفت‌وگو را قبول کنند.

سپهری ادامه داد: افرادی که این مدل ۳ جانبه را رعایت می‌کنند باید از سیاست‌زدگی پرهیز کنند زیرا مباحث، جنبه ملی دارد و منافع ملی را در بر گرفته بنابراین همه متغیرها باید از سیاست‌زدگی پرهیز کنند. همچنین حرکت صادقانه در این مسیر نیز از دیگر اصول شرکت در همایش ملی کار شایسته است.

به گفته رییس موسسه کار و تأمین

تورم نبودیم بلکه با اراده یک ملت آگاه که راه خود را به خوبی پیدا کرده‌اند، روز به روز شاهد روند کاهش قیمت کالاهای اولویت‌دار هستیم.

شیخ‌الاسلامی به برگزاری جلسات هیأت دولت جهت رصد جوانب اجرای این طرح اشاره و تصریح کرد: هیأت وزیران به همراه شخص رئیس‌جمهور با برگزاری جلسات شبانه به بررسی زوایای این طرح می‌پردازد و تمام مشکلات احتمالی آن را رفع می‌کند.

وزیر کار و امور اجتماعی؛ از اشتغال به عنوان "قلب تپنده کار شایسته" نام برد و گفت: زمانی این قلب تپنده می‌تواند به خوبی خون را به همه اندام برساند که تمام بخشها وظایف خود را به خوبی انجام دهند و یک رابطه متقابل ایجاد کنند. این امر موجب شده تا دولت

رابطه نباید به صورت یکطرفه و فقط به سود یکی از طرفین کارگر و یا کارفرما تمام شود.

به گفته وزیر کار و امور اجتماعی، قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، برخوردی اصلاحی، قاطع و انقلابی، مفید و موثر برای مردم و اقتصاد کشور است که همکاری و همیاری نمایندگان مجلس، تمام مسئولین بخش‌های گوناگون مدیریت اجرایی کشور و از همه مهم‌تر پایبندی، همراهی و تلاش آحاد ملت ایران در زیر سایه پشتیبانی مقام معظم رهبری راه را برای پیاده‌سازی آن هموار ساخت.

وی ادامه داد: در حالی که قبل از انجام طرح هدفمندی یارانه‌ها، پیش‌بینی‌ها حاکی از ایجاد تورم بیش از ۵۰ درصدی بود، پس از اجرای این طرح نه تنها شاهد

نهضت اشتغالزایی را در سال جاری به صورت جدی پیگیری و تمام استانداران با قبول سهم تعهد کردند که بیش از یک میلیون شغل در کشور ایجاد کنند که پس از بررسی آمار توسط کارشناسان و تأیید این مطلب، ریاست مرکز آمار نیز بر این موضوع صحه گذاشته و بر آن مهر تأیید زد.

وی ابراز امیدواری کرد که افزایش ظرفیت صندوق توسعه ملی کشور به امر اشتغالزایی این روند با شتاب بیشتری پیش برود تا بتوانیم ظرف مدت کوتاه‌تری نسبت به آنچه که در برنامه پنجم پیش‌بینی شده، به اهداف این برنامه برسیم. به گفته این دولتمرد، صندوق مهر امام رضا (ع) با اعطای وام‌های ۷، ۵ و ۳ میلیون تومانی مسئولیت ایجاد شغل‌های کوچک را در

کشور به عهده دارد که در سال جاری ۱۶۰ هزار شغل ایجاد کرده است.

شیخ‌الاسلامی، طرح مسکن مهر را گامی بزرگ در جهت تحقق عدالت اجتماعی خواند و گفت: رویای خانه‌دار شدن برای برخی از هموطنان دست نیافتنی بود که دولت آن را محقق ساخت. وی همچنین به دستور شخص رئیس‌جمهور به وزیر اقتصاد به منظور اعطای سهام عدالت به کارگران با اولویت کارگران ساختمانی و فصلی اشاره کرد و گفت: تاکنون ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار کارگر شناسایی شدند و افراد باقیمانده هم می‌توانند با مراجعه به سامانه مربوطه ثبت نام خود را تکمیل کنند.

وزیر کار و امور اجتماعی مهمترین اقداماتی که نقشه راه را برای توسعه سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال پایدار در

کشور به وجود می‌آوردند را شامل موارد زیر دانست:

- ۱- تقویت مشاغل خرد
- ۲- حمایت از زنان سرپرست خانوار
- ۳- طرح کارورزی فارغ‌التحصیلان
- ۴- ایجاد پنجره واحد کسب و کار
- ۵- ایجاد پنجره واحد کسب و کار خرد
- ۶- توسعه مشاغل خانگی
- ۷- تهیه سند ملی توسعه اشتغال، سند انسانی و سند شهرستانی تا سطح دهستان

وی از جمله اهداف مهم و برنامه ریزی شده در منشور کاری و استراتژی‌های وزارت کار و امور اجتماعی در توسعه و پایداری اشتغال کشور ارج نهادن به اندیشه‌ها، تلاش‌ها و فعالیت‌های ارزشمند کارآفرینان میهن اسلامی دانست و گفت: آموزش تخصصی نیروی انسانی، ایجاد سازمان ملی مهارت و نظام ملی اعطای صلاحیت حرفه‌ای، مهمترین عوامل افزایش بهره‌وری صنعت کشور هستند.

بهره ۳ و ۲ درصدی بانکها

در ادامه این همایش پیش از سخنرانی نمایندگان سه ضلع دولت، کارفرمایان و کارگران، مهندس ابوالفتح نیک‌نام نماینده مردم تنکابن و عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی - کاهش بهره بانکی را در دستیابی به اهداف کار شایسته یک ضرورت عنوان کرد و گفت: در کشورهای توسعه یافته بهره بانکی ۲ تا ۳ درصد تعیین شده است. زیرا در این کشورها مردم سهام‌دار شرکت‌ها و کارخانجات هستند و به همین دلیل کارآفرینان نیازی به جذب منابع بانکی ندارند و به همین دلیل مشتریان بانک‌ها کاهش می‌یابد و آن‌ها ناگزیرند بهره خود را کاهش دهند.

آیا کارگران ما آینده تأمین شده‌ای دارند؟!

غلامرضا خادمی زاده - رئیس هیأت مدیره کانون عالی کارگران سراسر کشور - گفت: امروز کار شایسته نیازمند اصل سه جانبه‌گری و به عنوان ابزار در اختیار کارگران و کارفرمایان است.

وی ادامه داد: متأسفانه در جامعه تولیدی ما به جای پرداختن به حاشیه باید به موارد مهمتر از جمله بحث دستمزد پرداخت ما معتقدیم در جامعه‌ای که بیش از نیمی از افراد آن از کمتر از حداقل دستمزد برخوردار هستند؛ بحث رسیدگی

به دستمزد اهمیت بیشتری می‌یابد. خادمی‌زاده با بیان این‌که کارگران از حداقل حقوق ثبت شده در سال‌های پیش محروم هستند؛ گفت: همه کارفرمایان همواره با مشکلات بسیاری روبرو هستند و اگر از آن‌ها سوال شود که برای آینده عرصه کار چه برنامه‌ای دارند می‌گویند که باید منتظر شویم که ببینیم در آینده چه رخ می‌دهد.

این نماینده کارگری ادامه داد: ما می‌توانیم عرصه کار، تلاش و اقتصاد را در کشور دگرگون کنیم و همچنین براساس کار شایسته آینده جامعه کاری تأمین شود.

خادمی‌زاده با تأکید بر این‌که کارگران در اجرای قانون هدمندسازی یارانه‌ها خواهان دریافت سبدهای حمایتی از جانب دولت هستند، خاطر نشان کرد: سبدهای حمایتی تاکنون اعمال نشده و کانون عالی انجمن‌های صنفی برای دریافت این سبدهای حمایتی تلاش می‌کنند، در زمانی که کارگران خارجی عرصه برای کارگران ایرانی تنگ کرده‌اند چگونه کارفرمایان در امر تولید نگران مشکلات خود هستند؟

این نماینده کارگری با تأکید بر این‌که تعریف کار شایسته با تعریف عملی آن در جامعه بسیار متفاوت است، تصریح کرد: آیا کارگران ما آینده تأمین شده‌ای دارند؟! علیرغم این‌که می‌توانیم آمار دقیقی را از وضعیت‌های بیکاری و درآمدهای کارگران اعلام کنیم آمارهایی را که دوست داریم وجود داشته باشند اظهار می‌شود.

وی در پایان گفت: هنوز بسیاری از مسائل کارگران از جمله عدم ارائه لیست صحیح از جانب کارفرمایان و یا عدم ارائه لیست بیمه کارگران توسط کارفرمایان حل نشده است پس چگونه می‌خواهیم بقیه مشکلات را حل کنیم ما نیازمند برنامه جامعی در عرصه کار و تولید هستیم.

خادمی‌زاده، عدم وجود برنامه منظم و مدون در حوزه اشتغال را یک تهدید جدی در این حوزه دانست و گفت: هر وزیری که به وزارت کار می‌آید برنامه‌های خود را اجرا می‌کند و با رفتن این وزیر برنامه‌ها نیمه‌کاره رها شده و اکثراً لغو می‌شوند؛ به همین دلیل تاکنون یک بر نامه مستمر و جامع در حوزه اشتغال وجود نداشته است.

وی سپس به حداقل دستمزد کارگران

اسلامی کشور در خصوص اهداف کار شایسته گفت: کار شایسته یک مفهوم بین المللی است و ۴ هدف اصلی از جمله اصول بنیادین کار، برخورداری از فرصت‌های شغلی، امنیت شغلی و گفت‌وگوی سه جانبه را دنبال می‌کند. پارسا ادامه داد: ایران از اولین کشورهایی است که به سازمان بین‌المللی کار پیوسته است زیرا از دیرباز می‌دانست که کار یکی از عوامل کلیدی پیشرفته در توسعه است، از این رو اجرای اهداف کار شایسته مانند سایر کشورها با تلاش‌هایی مواجه شده اگرچه ممکن است دغدغه‌های کارفرمایان و مسوولان در اجرای آن وقفه‌ای ایجاد کرده است. وی در پایان با تأکید بر این که برگزاری همایش و تدوین اصول کار شایسته به تنهایی کافی نیست، گفت: اجرایی کردن کار شایسته نیازمند برنامه‌ریزی جامع و بسترسازی برای ایجاد سلامت روحی

جمله راهکارهای سازمان بین‌المللی کار برای تحقق برنامه کار شایسته است.

کار شایسته یک مفهوم بین‌المللی است

حبیب پارسا - رییس هیات مدیره کانون عالی شوراهای اسلامی کشور - نیز گفت: کار و تلاش سازنده در اندیشه دینی ماست و کارآفرینی از گذشته در ضمیر کارگر ایرانی وجود داشته است. وی ادامه داد: در سال همت مضاعف و کار مضاعف همت متولیان کار در کشور ایجاد افق‌های جدید گفتمان برای تلاشگران عرصه کار و تولید است. پارسا با بیان این که کار شایسته یک مفهوم پایدار در برنامه چهارم و پنجم توسعه است؛ تصریح کرد: این همایش در پی دستیابی ۸ میلیون کارگر در کشور به اهداف و استراتژی‌های کار شایسته است. رییس هیات مدیره کانون عالی شوراهای

برنامه چهارم توسعه روند تدوین برنامه ملی کار شایسته نیز آغاز شد و پیش نویس این برنامه در شورای کار مشاوره سه جانبه ملی تهیه و تصویب شد و در اختیار دولت قرار گرفت تا در قالب لایحه تقدیم مجلس شود اما متأسفانه با تغییر دولت این روند متوقف شد و آن پیش نویس در گنجینه دولت خاک می‌خورد. عطاردیان با اعلام اینکه فعالیت شورای سه‌جانبه مشاوره ملی از سال ۸۴ متوقف شده است، گفت: وزیر کار در کنفرانس سال جاری سازمان بین‌المللی کار قول داد این شورا مجدداً فعالیت خود را از سرگیرد و همایش‌های ملی کار مجدداً برگزار و سند کار شایسته تنظیم شود. خوشبختانه برگزاری همایش ملی کار شایسته در حقیقت نشانگر این است که وزیر کار تصمیم دارد قول‌های خود را اجرایی کند. وی افزود: امیدواریم برگزاری همایش ملی کار شایسته آغاز مبارکی باشد برای از سرگیری مذاکرات سه‌جانبه بین دولت و تشکل‌های کارگری و کارفرمایی.

تحقق برنامه کار شایسته

دکتر توکل حبیب‌زاده - قائم‌مقام وزیر کار در امور بین‌الملل - به بیان تاریخچه شکل‌گیری کار شایسته در سازمان بین‌المللی کار اشاره کرد و گفت: کار شایسته ساز و کاری بود که سازمان بین‌المللی کار در آستانه ورود به هزاره سوم برای ایجاد تحول در این سازمان اندیشید تا از این طریق بتواند اهداف و اصول خود را به روزرسانی و مطابق با نیازهای روز کند.

وی افزود: زنجیره بحران در دنیای امروز رو به گسترش است. در حال حاضر بیش از ۲ میلیارد نفر در جهان کمتر از حداقل‌ها درآمد دارند و ۸۰ درصد آوارگان جهان را زنان و کودکان تشکیل می‌دهند. نرخ بیکاری جهان بیش از ۶ درصد و بیش از ۲۰۰ میلیون نفر از کارگران کمتر از ۲ دلار در روز درآمد دارند. مجموع این بحران‌ها، ضرورت پرداختن به مقوله کار شایسته را در جهان بیش از پیش نمایان می‌کند.

قائم‌مقام وزیر کار در امور بین‌الملل، به راهکارهای سازمان بین‌المللی کار برای تحقق برنامه کار شایسته اشاره کرد و گفت: فقرزدایی، میثاق جهانی اشتغال، توسعه حمایت‌های اجتماعی، توسعه سه‌جانبه‌گرایی، جهانی‌شدن، توسعه مهارت و آموزش‌های مهارتی و... از

اشاره و تعیین مناسب آن را یکی از اهداف کار شایسته دانست و گفت: تعداد قابل توجهی از کارگران کشور، امروز کمتر از حداقل حقوق‌ها، دستمزد دریافت می‌کنند و این مسأله یکی از نگرانی‌های تشکل‌های کارگری است که شاید بتوان از ساماندهی آن به عنوان یکی از محوری‌ترین اصول کار شایسته نام برد. رییس هیات مدیره کانون عالی کارگران سراسر کشور، خواستار افزایش حداقل دستمزد کارگران در سال آینده مطابق با سالیان گذشته شد و گفت: براساس قانون کار باید دستمزد کارگران هر ساله مطابق با تورم سالیانه و سبد هزینه خانوار افزایش یابد.

آغازی برای از سرگیری مذاکرات سه‌جانبه بین دولت و تشکل‌های کارگری و کارفرمایی

محمد عطاردیان - رییس کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی - ضمن اشاره به این مطلب که کار شایسته کاری است که کارگران و شاغلان با انجام آن کار بتوانند آینده و حال خود و خانواده را تأمین کنند و صدمات جسمی و روانی به آنان وارد نشود؛ گفت: سرمایه‌گذاران و کارفرمایان نیز به همان ترتیب حال و آینده خودشان را تأمین کنند و صدمات جسمی و روانی با انجام آن کار متحمل نشوند به علاوه این کار در جهت شکوفایی اقتصادی باشد و محیط زیست را تخریب نکند.

عطاردیان یاد آور شد: سندی که با عنوان کار شایسته روش عملیاتی کردن آن در ۱۶ نوامبر سال ۲۰۰۲ به تصویب هیات مدیره سازمان بین‌المللی کارفرمایان رسید و همان سال منتشر شد جنبه‌های عملیاتی کردن شعار کار شایسته برای تمام زنان و مردان در همه جا را از چشم‌انداز کارفرمایان مورد بررسی قرار داده است.

وی با بیان این که موضوع کار شایسته در کشور ما موضوع جدیدی نیست؛ تصریح کرد: در موضوع ۱۳ قطعنامه چهارمین همایش ملی کار که در سال ۸۲ در تهران برگزار شد؛ تصریح شده بود که به منظور حفظ کرامات انسانی و رعایت حقوق نیروی کار جهت تحقق کار شایسته بربنای باینه حقوق بنیادین کار پیشنهاد می‌شود که قوانین و مقررات لازم توسط مراجع قانونگذاری تهیه و از سوی دولت به اجراگذاشته می‌شود. وی ادامه داد: پس از تصویب قانون

کارگران و تحقق برنامه‌های حقوق بنیادین کار است.

ایجاد یک حداقل در میان حداقل‌ها

علیرضا محبوب - رییس فراكسیون کارگری مجلس شورای اسلامی و دبیرکل خانه کارگر- کار شایسته را یک حداقل در میان حداقل‌ها توصیف کرد و گفت: هدف سازمان بین‌المللی کار از برنامه کار شایسته ایجاد یک حداقل در میان حداقل‌هاست. در حقیقت این سازمان حداقل‌ها را مشخص کرد تا کسی از آن‌ها پایین‌تر نرود. ما در کشور در این حداقل‌ها هم مشکلی داریم. قانون کار در حقیقت قانون حداقل‌ها در حوزه کار و اشتغال است. حداقل‌ها از نظر ما مذاکره و پیمان‌های دسته‌جمعی است.

وی افزود: پشتوانه کار شایسته مقاله‌نامه‌های بنیادین حقوق کار است

که در آن مذاکره، پیمان‌های دسته‌جمعی و آزادی تشکل‌ها ستون‌ها و اصول اصلی هستند.

ضرورت توسعه مفاهیم اخلاقی به منظور دستیابی به اهداف کار شایسته

مهندس محسن خلیلی عراقی - پیشکسوت صنعت کشور و رییس انجمن صنایع ایران- گفت: تمام تلاش خود را برای پیشرفت صنعت کشور برپایه‌های دانایی، پایداری، رقابت پذیری جهانی، ارتقا فناوری‌های روز و افزایش هر چه بیشتر سهم صنعت در تولید ملی به کار می‌بندیم. وی ادامه داد: در این راه اصول زیر راهنمای ما در تحقق این هدف والاست:

۱- تعامل با دولت: ما به تعامل سه جانبه میان دولت، جامعه و صنعتگران برای توسعه همه جانبه کشور و حفظ

منافع ملی باور داشته و با مشارکت فعال در تصمیم‌سازی‌های صنعتی به دولت در تحقق چشم انداز ۱۴۰۴ و طرح‌ها و قوانین مصوب یاری رسانیم.

۲- انباشت سرمایه اجتماعی: ما صنعتگران با سازندگی، ایجاد اشتغال، تقویت ظرفیت‌ها و قابلیت‌های تولیدی و توانمندی‌های تخصصی و حرفه‌ای می‌کوشیم نقشی شایسته در افزایش رفاه اجتماعی، توسعه پایدار، اشاعه فرهنگ، ارتقا و تعمیق همبستگی اجتماعی و تقویت امنیت و عدالت اجتماعی ایفا نمائیم.

۳- تقویت بخش خصوصی: تخصیص بهینه منابع، ارتقا قابلیت رقابت‌پذیری، انجام سرمایه‌گذاری‌های صنعتی و افزایش تولید ملی بدون توسعه بخش خصوصی توانمند و رقابت‌پذیر میسر نیست. ما صنعتگران به مسئولیت‌های اجتماعی خویش و حفظ منافع تمامی ذی‌نفعان پایبندیم.

۴- تقویت اقتصاد ملی: استفاده حداکثری از سرمایه‌گذاری زیربنایی و ظرفیت‌های صنعتی، تعامل و هم‌افزایی صنعت با دیگر بخش‌های اقتصاد و هماهنگی و هم‌افزایی بین بخش‌های مختلف صنعتی و حمایت از صنایع کوچک را وظیفه خود می‌دانیم.

۵- توسعه منابع انسانی: به اهمیت سرمایه انسانی در پیشرفت و تعالی صنعت واقفیم و یاری رساندن به تقویت نظام آموزشی و توسعه مهارت‌ها، پژوهش، فرهنگ کارآفرینی، یادگیری مستمر، جذب نخبگان و جلوگیری از فرار مغزها را تکلیف ملی و انسانی خود می‌دانیم.

۶- ارتقای بهره‌وری و تعالی: اهمیت کلیدی ارتقا کیفیت و بهره‌وری در موفقیت کسب و کارما و نقش مهم توسعه دانش حرفه‌ای و فناوری در تحقق این امر را می‌دانیم و برای صنایع با ارزش افزوده بالا، اهمیت بسیار اولویت قائلیم.

۷- توانمندسازی تشکلهای صنعتی: ما صنعتگران با همسویی و مشترک نمودن اهدافمان و بهره‌گیری از خرد جمعی و مشارکت موثر در فرآیندهای تصمیم‌سازی صنعتی در جهت توانمندتر کردن تشکلهایمان تلاش می‌کنیم.

۸- رعایت اخلاق حرفه‌ای: رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای، نقشه راه ما در جهت حفظ منافع ملی، مصالح حرفه‌ای و تنظیم روابط درونی و بیرونی حرفه

ماست.

۹- حفظ محیط زیست: ما صنعتگران، حفاظت از محیط زیست و تبدیل منابع طبیعی به سرمایه‌گذاری برای توسعه پایدار را حفظ منافع خود و حقوق نسل‌های آینده می‌دانیم.

متن منشور همایش ملی کار شایسته

" ایرانیان از دیر باز ارزش بسیار برای مفاهیم کار و شایستگی قائل بودند و این دو مفهوم در آمیزه‌های اسلامی از جایگاه برجسته‌ای برخوردارند. کار جایگاهی اساسی در موقعیت اجتماعی افراد و میزان بهره‌مندی آنان از مواهب زندگی داشته و کار شایسته رکن اصلی کیفیت زندگی انسانها را تشکیل می‌دهد. براین اساس کار شایسته مقوله‌ای کهن و ارزشمند در فرهنگ ایران اسلامی است. در سال‌های اخیر موسسه بین‌المللی کار I.L.O تعریف جامع و گسترده‌ای از کار و محیط کار را با عنوان کار شایسته و به معنای ایجاد فرصت‌های برابر به منظور کسب و کار مناسب و مولد در شرایط آزاد، امن و همراه با حفظ کرامت انسانی ارائه کرده است.

کار شایسته نه تنها سهم مهمی در توسعه پایدار کشورها دارد بلکه به خودی خود نیز هدف مهمی به‌شمار می‌آید زیرا در هویت شخصی و اجتماعی افراد تأثیرگذار بوده و رکن اساسی کیفیت زندگی انسان بدل می‌گردد. مفهوم کار شایسته این امکان را برای I.L.O فراهم آورده است که حقوق بنیادین کار، اشتغال، حمایت‌ها و گفتگوی اجتماعی را در چهارچوبی به هم پیوسته، منسجم و در عین حال حساس نسبت به کرامت انسان‌ها مطرح نماید.

امروزه کار شایسته به راهبردی مهم برای کشورها در ترجیح سیاست‌های اجتماعی و اقتصادی مرتبط به کار تبدیل شده است. باید توجه داشت، کار شایسته بدون وجود کار مقوله‌ای بی‌معنی است. بیکاری و محرومیت شانه به شانه هم بوده و محرومیت با ناهنجاری‌های اجتماعی پیوند مستقیم دارد.

ناهنجاری‌های اجتماعی، عامل اصلی در کاهش اعتماد مردم به یکدیگر و افزایش فقر و از بین رفتن ظرفیت‌های مولد و سازنده جامعه است. تأمین اشتغال همچنین به معنای پدید آوردن نظام‌هایی است که حریم‌های امنی برای زندگانی شرافتمندانه و تأمین معاش مردم از

اقتصادی و اجتماعی کار که از طریق گفت و گو، زمینه شکل‌گیری منافع مشترک و تفاهم بر برنامه‌های عملی و مشترک برای تأمین منافع همگان را میسر می‌سازد. ما نمایندگان دولت، کارگران و کارفرمایان با تأکید بر اهمیت نقش کلیدی کار شایسته در ایجاد آینده‌ای بهتر، خواستار توجه و تأکید هر چه بیشتر بر برنامه ملی کار شایسته که حمایت از اجرای این برنامه است، هستیم.

در پایان تشکر صمیمانه خود را از وزارت کار و امور اجتماعی به ویژه وزیر محترم کار و امور اجتماعی که زمینه‌ساز این نشست ملی و سه‌جانبه گردیده‌اند، ابراز داشته و امیدواریم این حرکت سرآغاز فصل جدیدی در بهبود فضای کسب و کار، ایجاد اشتغال و صیانت از نیروی کار ملی باشد.

کشور است و به همان میزان در افزایش رفاه و زندگی بهتر شاغلان نیز موثر خواهد بود.

رفتار منصفانه در کار، فراهم آوردن محیط کار مناسب، احترام به تمامی ذی‌نفعان و مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها، ایجاد انگیزه و کسب رضایت را عامل مهمی در ایجاد تعادل و توازن در کار و زندگی می‌دانیم.

۸- تأمین اجتماعی: فراهم آوردن تأمین اجتماعی مناسب برای رفع نیازهای ضروری شاغلان و حمایت از آنان و خانواده‌هایشان در برابر بیماری، حوادث، بیکاری، بازنشستگی، ناتوانی و معلولیت و آسیب‌های اجتماعی بخش لاینفک کار شایسته به شمار می‌آید.

۹- سه‌جانبه گرایی: سه‌جانبه‌گرایی ابزاری است برای مشارکت کارگران، کارفرمایان و دولت در عرصه مسائل

مساوی برای احراز مشاغل برای همه افراد در قانون اساسی مورد تأکید قرار گرفته است.

۳- اصول اساسی کار شایسته ایجاد فرصت‌های برابر برای آحاد مردم جامعه در دستیابی آزادانه به کار

مناسب، مولد و سازنده با رعایت حرمت و کرامت انسانی با احقاق حقوق فردی و اجتماعی آنان و تضمین امنیت نیروی کار و محیط کار، همواره مورد تأکید نظام جمهوری اسلامی ایران بوده است و ما خواستار تحقق این خواسته از طریق لحاظ نمودن در سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی و اجتماعی هستیم. کار شایسته می‌باید زمینه لازم برای زندگی شایسته و شرافتمندانه، متناسب با ارزش‌های اسلامی را برای آحاد جامعه ایجاد نماید.

۴- مشارکت و اعتماد فراهم آوردن امکان گفت و گوی اجتماعی بین شرکای اجتماعی و دولت از طریق مذاکرات جمعی توسط انجمن‌ها و تشکل‌های کارگری و کارفرمایی را موثرترین راه برای مشارکت ذی‌نفعان در فرآیندهای تصمیم‌سازی مرتبط با سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی و اجتماعی دانسته و باور به خرد جمعی و مشارکت همگانی را زمینه ساز توصیف در این راه می‌دانیم.

۵- عدالت و انصاف: تبعیض و نابرابری، یأس و ناامیدی را بر محیط حاکم می‌سازد و زمینه رشد و پیشرفت را محدود می‌سازد. عدالت اجتماعی را زمینه رشد سازنده و مستمر و شایسته سالاری دانسته و اطمینان داریم که از این طریق می‌توان از حداکثر توان جامعه خویش بهره برد.

۶- توانمندسازی و توسعه مهارت‌ها: توسعه خلاقیت‌ها و نوآوری را سرلوحه اندیشه خود قرار داده و همواره در جهت توسعه و پرورش مهارت‌ها و ارتقای دانش و بهبود نگرش‌ها تلاش می‌کنیم و برای توسعه ملی و زندگی بهتر همگانی به نحوی خستگی ناپذیر کوشش نموده و به چیزی کمتر از بهترین بودن در انجام کارها رضایت نخواهیم داد.

صمیمانه بر این باوریم که ارتقای دانش و مهارت کارگران، کارفرمایان و کارگزاران دولت و احساس مسئولیت و تعهد به منافع ملی ارزشمندترین سرمایه ماست.

۷- تعادل در کار و زندگی: کار شایسته عامل مهم در توسعه پایدار

طریق کار شایسته به وجود آوردند. تلاش برای ایجاد کار شایسته در واقع پاسخ به چالش‌ها و ناامنی‌های جهان امروز و فراهم آوردن زمینه رشد و تعالی انسانی و پیشرفت ملی است.

با پیچیده‌تر شدن شرایط اقتصاد جهانی لازم است که الگوهای ایجاد اشتغال تغییر کند و همکاری نزدیک‌تر و وسیع‌تر دولت، کارگران و کارفرمایان نقش عمده‌تری در ایجاد اشتغال و فراهم آوردن محیط و شرایط مناسب برای توسعه و ترویج کار شایسته ایفا نماید. دستیابی به این هدف مستلزم برگزیدن استراتژی کلی حمایت‌کردن و توانمند ساختن است.

با توانمند شدن انسان‌ها می‌توانند بر ظرفیت‌های خود بیفزایند و در تصمیم‌گیری‌ها مشارکت موثر داشته باشند، حمایت و توانمندی متقابلاً یکدیگر را تقویت می‌کنند و در بیشتر موارد لازم و ملزوم یکدیگرند.

همایش ملی کار شایسته در جمهوری اسلامی ایران با هدف ترویج کار شایسته و ایجاد محیط و زمینه‌های مناسب‌تر برای توسعه بیشتر کار شایسته در ایران تشکیل شده است. شرکت‌کنندگان در این همایش با تأکید بر اصول دین تلاش‌های خود را در این حیطه سامان می‌دهند.

۱- ارزش کار در جامعه اسلامی: نزدیکی به خدا و حفظ ارزش‌های والای اسلامی را محورهای اصلی رشد و اعتلای انسان‌ها و توسعه کشورها می‌دانیم. "لیس انسان الا ما سعی بخش مهمی از این ارزش‌هاست که بیان می‌دارد؛ انسان بهره‌ای ندارد جز به کوشش و نشان دهنده جایگاه یگانه کار و کوشش در جامعه ماست.

۲- جایگاه کار در قانون اساسی است: قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اصول ۲۸، ۲۹ و ۴۳ بر تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و قراردادن وسایل کار در اختیار همه تأکید داشته و خواستار تنظیم ساعات به گونه‌ای است که هر فرد، علاوه بر تلاش شغلی فرصت و زمان کافی برای خودسازی معنوی، مشارکت فعال اجتماعی - سیاسی و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد.

رعایت آزادی برای انتخاب شغل و عدم اجبار به کار معین و جلوگیری از بهره‌کشی از کار دیگران و ایجاد شرایط